

Вплив війни на екологію

Катерина ЩЕРБАТЮК

Людмила ПОНЬКО

Анотація. У 2022 році світ зіткнувся з однією із найбільших екологічних катастроф внаслідок війни, яка триває в Україні.

Постійні бомбардування та обстріли населених пунктів, електростанцій та нафтопереробних заводів призвели до розливів і викиду величезної кількості токсичних речовин та небезпечних матеріалів, таких як нафта, хімікати та радіоактивні речовини у зовнішнє середовище. Хімічні речовини забруднили ґрунт, джерела води і повітря, спричинивши при цьому низку проблем зі здоров'ям місцевих жителів.

Все це має величезний вплив на здоров'я людей. Дрібнодисперсний пил здатний проникати в кров, судини і легені, він негативно впливає на роботу мозку та нервової системи, сприяє розвитку хронічних захворювань.

Україна – аграрно-індустріальна країна, тому знищення промислових об'єктів призводить до критичних наслідків.

Ще однією серйозною екологічною проблемою під час війни в Україні стало знищення лісів та місць проживання диких тварин. Внаслідок військових дій, на кінець 2022 року, постраждало більше 3 млн. га лісів, це майже третина лісового фонду нашої країни.

Незважаючи на ситуацію в Україні, докладаються усі зусилля для розв'язання екологічних проблем.

Ключові слова: війна, Україна, катастрофа, екологія, здоров'я.

У 2022 році світ зіткнувся з однією із найбільших екологічних катастроф внаслідок війни, яка триває в Україні. Конфлікт, який розпочався ще у 2014 році, має руйнівний вплив на зовнішнє середовище та здоров'я українського населення. Критичного рівня вона почала набирати після повномасштабного вторгнення, адже військові дії почалися по всій території України. Постійні бомбардування та обстріли, вибухи, пожежі, руйнування промислових об'єктів завдають критичної шкоди зовнішньому середовищу [5].

З початку повномасштабного вторгнення військові РФ завдали більше 5 тис. ракетних і 3,5 тис. авіаційних ударів по об'єктах України. Більше 180 тис. км² українських земель, обстріляних російськими окупантами,

необхідно обстежити на мінно-вибухові пристрої. Ці землі могли б забезпечити продуктами харчування близько 81 млн. людей [2].

Однією з найважливіших екологічних проблем в Україні під час війни стало забруднення повітря, води та ґрунту. Постійні бомбардування та обстріли населених пунктів, електростанцій та нафтопереробних заводів призвели до розливів і викиду величезної кількості токсичних речовин та небезпечних матеріалів, таких як нафта, хімікати та радіоактивні речовини у зовнішнє середовище. Хімічні речовини забруднили ґрунт, джерела води і повітря, спричинивши при цьому низку проблем зі здоров'ям місцевих жителів (респіраторні захворювання, подразнення шкіри та рак) [1, 5].

Нещодавно в Україні запроваджувалися аварійні відключення електроенергії, тоді українці були змушені використовувати альтернативні джерела – бензинові або дизельні генератори. Двигуни внутрішнього згорання, які використовуються у генераторах, забруднюють довкілля такими шкідливими речовинами, як оксид вуглецю, чадний газ, сажа, оксиди азоту та дрібнодисперсний пил. Все це має величезний вплив на здоров'я людей. Дрібнодисперсний пил здатний проникати в кров, судини і легені, він негативно впливає на роботу мозку та нервової системи, сприяє розвитку хронічних захворювань. Найбільш уразливі люди з астмою, із захворюваннями серця, люди які хворіють на гострі респіраторні хвороби.

Україна – аграрно-індустріальна країна, тому знищення промислових об'єктів призводить до критичних наслідків. Оцінити масштаби впливу знищення промислових об'єктів практично неможливо, тому що більшість з них розташована на окупованих територіях, які перебувають під постійними обстрілами [2].

Детонація ракет, мін та артилерійських снарядів утворює низку хімічних сполук – чадний та вуглекислий газ, оксид азоту, випаровується низка токсичних елементів (оксид сірки й азоту), які при окисненні можуть призвести до кислотних дощів. Все це може спричинити опіки слизових тканин дихальних органів людини, птахів, рослин, і т.д. [2]

Ще однією серйозною екологічною проблемою під час війни в Україні стало знищення лісів та місць проживання диких тварин. Регулярні бомбардування і обстріли лісів завдали значної шкоди екосистемі, і багато видів тварин змінили своє місце проживання. Все це вплинуло на біорізноманіття регіону, на життєдіяльність місцевого населення, адже вони залежать від лісу як джерела їжі, палива та інших ресурсів [2-5].

Внаслідок військових дій, на кінець 2022 року, постраждало більше 3 млн. га лісів, це майже третина лісового фонду нашої країни. В результаті пожежі у Херсонському національному парку минулого року згоріло близько 80 % острівної частини території, через окупацію території в Чорнобильських лісах пожежі не мали змоги загасити декілька днів. Для відновлення лісів потрібно біля 10 років, нажаль деякі з них втрачені назавжди. Слід зауважити, що через Україну мігрують багато птахів, велика кількість тварин із Червоної книги проживають на природоохоронних територіях, але через пожежі вони можуть загинути [1, 2].

Тривала війна в Україні перешкоджає вирішенню екологічних проблем у регіонах. Відсутність безпеки та стабільності в країні ускладнила доступ екологічних організацій до певних територій, які потребують підтримки, а обмежені ресурси, доступні для захисту довкілля були направлені на охорону здоров'я та продовольчої безпеки.

Незважаючи на ситуацію в Україні, докладаються усі зусилля для розв'язання екологічних проблем. Українська влада вживає заходів для покращення захисту довкілля, ухвалює нові закони та збільшує фінансування екологічних ініціатив. Такі міжнародні організації, як Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП), все роблять для того, щоб підтримати Україну у відновленні пошкоджених екосистем та очищенні забруднених територій. Дуже важливо, щоб міжнародна спільнота і надалі підтримувала ці зусилля задля забезпечення сталого майбутнього для України [5].

Список використаних джерел

1. Випалена земля і забруднена вода: катастрофічні екологічні наслідки війни Росії проти України URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ekolohichna-katastrofa-cherez-viynu-rosiyi/31921705.html>
2. Війна та екологія: чому природа стає жертвою збройного конфлікту? URL: <https://iaa.org.ua/articles/vijna-ta-ekologiya-chomu-pryroda-staye-zhertvoyu-zbrojnogo-konfliktu/>
3. Матеріали науково-практичної конференції «Актуальні проблеми захисту довкілля», 26 жовтня 2021 року. – Київ: Національний педагогічний М.П. Драгоманова, 2021. 144 с. URL: <chrome-extension://efaidnbnmnnibpcajpcglclefindmkaj/https://prf.udu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A-2.pdf>
4. Основні екологічні проблеми людства, їх глобальний характер та суть. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/bjd/23700/>
5. Який вплив війни на екологію. URL: <https://eco.aep.kiev.ua/novini/vpliv-vijni-na-ekologiyu/>